د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې او
د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د ژوند مهارتونه

دوهم ټولګی

Ketabton.com

د چاپ کال: ۱۳۸۹هـ. ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

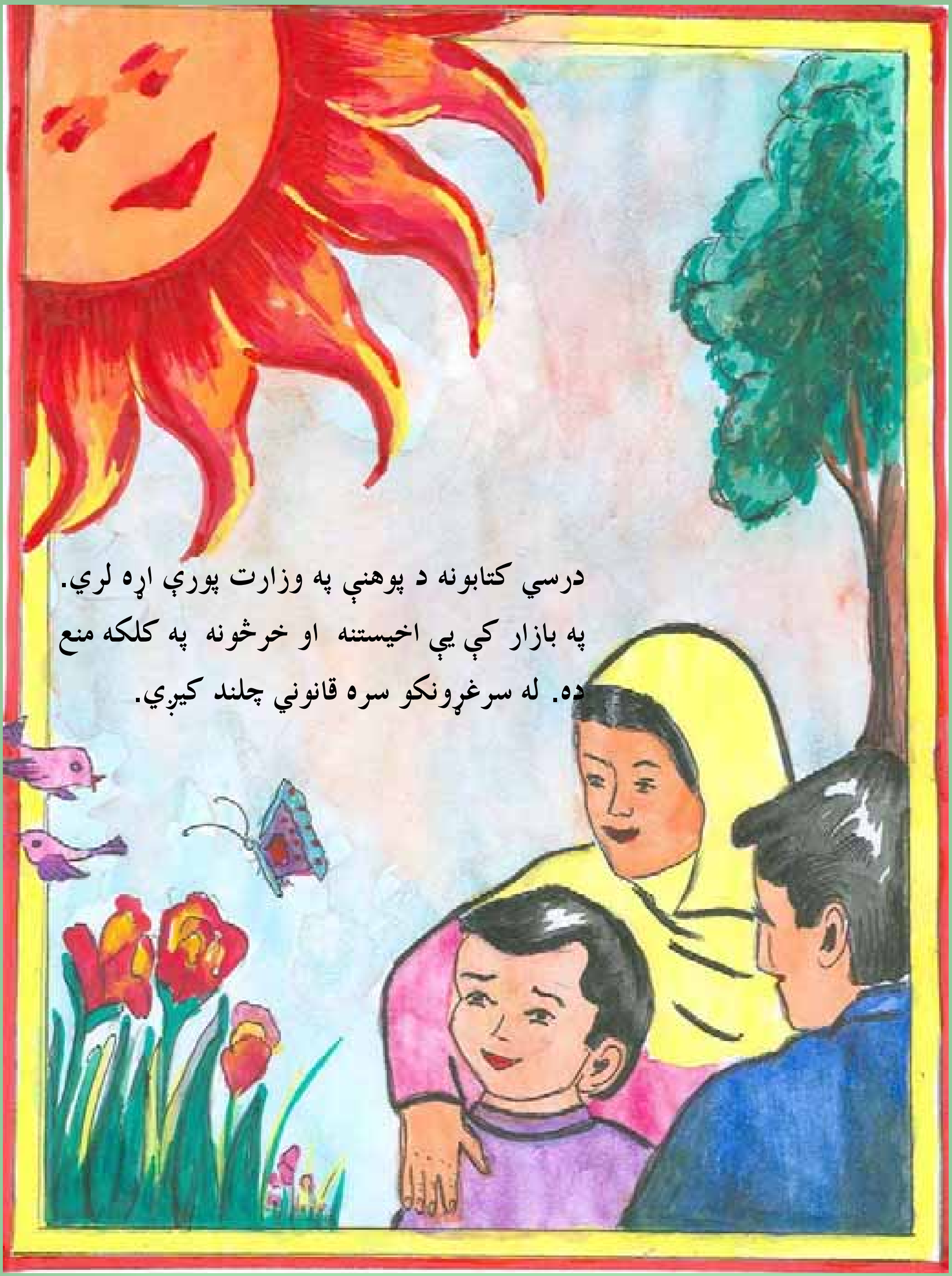

درسي کتابونه د پوهنې په وزارت پورې اړه لري.
په بازار کې يې اخيستنه او خرڅونه په کلکه منع
ده. له سرغړونکو سره قانوني چلند کيږي.

ISBN 978-9936-25-162-5

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پوهنې وزارت
د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې او
د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د ژوند مهارتونه

دوهم ټولګی

د چاپ کال: ۱۳۸۹هـ. ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د تاليف، څېړنې او تدقيق کمېټې

ليکوال:

ترينا "ستار محب زاده" د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف رياست علمي غړې.

داکتر صديق الله ويرا د پوهنې د وزارت سلاکار

تاييد او مطالعه:

ملي شورا:

د ولسي او مشرانو جرګو د ديني، پوهنې او لوړو زده کړو د کميسيونونو غړي.

د څېړنې او تدقيق کمېټې:

د پوهنې وزارت:

حميدالله "ويدا" د پوهنې وزارت د علمي شورا غړی.

محمد عزيز "بختياري" د پوهنې وزارت سلاکار.

غلام سرور "بغلاني" د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف رياست د دري د ديپارتمنت غړی.

د کابل ښار د پوهنې رياست:

۱ - رحمت الله د ميرويس هوتکي د ليسې ښوونکی.

۲ - فريده د قاري عبدالله د ليسې ښوونکې.

د محتوياتو د ديني، فرهنګي او سياسي برخو د څېړنې او کره کتنې کميټې:

۱. حيات الله ناصر د پوهنې وزات د علمي شورای غړی.

۲. دوکتور محمد يوسف نيازي د پوهنې وزات د علمي شورای غړی او سلاکار.

۳. محمد آصف ننګ د پوهنې وزارت د خپرونو او اطلاعاتو رئيس.

د تدقيق، تصحيح او څارنې کميسيون:

دکتور عبدالغفور غزنوي د تعليمي نصاب، د ښوونکو د روزنې او د ساينس د مرکز معين - د کميسيون رئيس.

د سرمؤلف مرستيال عبدالظاهر ګلستاني د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف لوی رئيس.- غړی

سيد محمود خليق د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي کتابونو د تاليف رياست علمي غړی - غړی

کمپوز او ډيزاين:

حميدالله غفاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي سرود

دا وطن افغانســـتــــان دی — دا عزت د هـــر افغان دی
کور د سولې کور د تورې — هر بچي يې قهرمــــان دی
دا وطن د ټولو کــور دی — د بلوڅــــو د ازبکـــــو
د پښتـــــون او هزاره وو — د ترکمنــــو د تاجکــــو
ورسره عرب، گوجــر دي — پامېـــريان، نورستانيــــان
براهوي دي، قزلباش دي — هم ايمـــاق، هم پشـه يان
دا هيـــواد به تل ځليږي — لکــــه لمـــر پر شنه آسمـان
په سينـــه کې د آسيـــا به — لکـــه زړه وي جـــاويدان
نوم د حق مودی رهبـــــر — وايو الله اکبر وايو الله اکبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د پوهنې د وزیر پیغام

ګرانو استادانو، ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختیا او پرمختګ بنسټ جوړوي. تعلیمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختګ او ټولنې د اړتیاوو له مخې رامنځته کیږي. څرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنیزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعلیمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښایي چې تعلیمي نصاب د سیاسي بدلونونو او د اشخاصو د نظریو او هیلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتیب شوی دی. علمي ګټورې موضوعګانې پکې زیاتې شوې دي. د زده کړې په بهیر کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه ګرځېدلې ده.

هیله من یم دا کتاب له لارښوونو او تعلیمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د میتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده‌کوونکو میندې او پلرونه هم د خپلو لوڼو او زامنو په باکیفیته ښوونه او روزنه کې پرله پسې ګډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسره شي او زده‌کوونکو او هېواد ته ښې بریاوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ ګران استادان او ښوونکي د تعلیمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤولیت لري.

د پوهنې وزارت تل زیار کاږي چې د پوهنې تعلیمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دین له بنسټونو، د وطن دوستۍ د پاک حس په ساتلو او علمي معیارونو سره سم د ټولنې د څرګندو اړتیاوو له مخې پراختیا ومومي.

په دې ډګر کې د هېواد له ټولو علمي شخصیتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده‌کوونکو له میندو او پلرونو څخه هیله لرم چې د خپلو نظریو او رغنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تالیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتیب کې یې مرسته کړې، له ملي او نړیوالو درنو موسسو، او نورو ملګرو هېوادونو څخه چې د نوي تعلیمي نصاب په چمتو کولو او تدوین او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې یې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفیق

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مندرجاتو فهرست مخ

لومړی فصل زما کورنۍ (۱۲ درسي ساعتونه) ۱-۲
دويم لوست په کور کې د ماشومانو رول ۳-۴
دریم لوست دکورنۍ مشران ۵-۶
څلورم لوست په کورنۍ کې درناوی ۷-۸
پنځم لوست دکور کارونه ۹-۱۰
شپږم لوست له کور نه بهر دندې ۱۱-۱۲
اووم لوست کورنۍ اړیکي...۱۳-۱۴
اتم لوست د فصل لنډيز ۱۵-۱۶

دويم فصل: زما ژوند (۱۱ درسي ساعتونه)
نهم لوست زمونږ یادونه ۱۷-۱۸
لسم لوست زمونږ ارمانونه ۱۹-۲۰
یوولسم لوست زمونږ تکلونه ۲۱-۲۲
دولسم لوست د کوچنیانو حقونه ۲۳-۲۴
دیارلسم لوست څه دول زده کوو..۲۵-۲۶
څوارلسم لوست ولي زده کړه کوو.. ۲۷-۲۸
پنځلسم لوست دځپل ځان څارنه ۲۹-۳۰
شپاړسم لوست ځپل او د نورو مال ۳۱-۳۲
اوولسم لوست د فصل لنډيز ۳۳-۳۴

دريم فصل ټولنيز ژوند (اوه درسي ساعتونه)
اتلسم لوست سترې مشي ۳۵-۳۶
نولسم لوست نږدې دوست ۳۷-۳۸
شلم د مهمو ورځو لمانځل..۳۹-۴۰
یو ویشتم لوست مرسته کول او مرسته غوښتل ۴۱-۴۲
دوه ویشتم لوست ګډ کار... ۴۳-۴۴
در ویشتم لوست د فصل لنډيز...۴۵-۴۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم فصل: آرامي او روغتیا (لس درسي ساعتونه)

څلور ویشتم لوست خواشیني ۴۷-۴۸
پنځه ویشتم لوست ډار.. ۴۹-۵۰
شپږ ویشتم لوست دغوسې چاره ۵۱-۵۲
اوه ویشتم لوست زړورتوب ۵۳-۵۴
اته ویشتم لوست خوښي ۵۵-۵۶
نهه ویشتم لوست بي زړه توب ۵۷-۵۸
دېرشم لوست زما ښېګڼې ۵۹-۶۰
یو دېرشم لوست فصل لنډیز.. ۶۱-۶۲

پنځم فصل : په سوله کې ژوند (دولس درسي ساعتونه)

دوه دېرشم لوست په ځان مرباني ۶۳-۶۴
دري دېرشم لوست ښه نیت پیرزوینه.. ۶۵-۶۶
څلور دېرشم لوست دعوا ۶۷-۶۸
پنځه دېرشم لوست جګړه ۶۹-۷۰
شپږ دېرشم لوست غوږ نیول.. ۷۱-۷۲
اوه دېرشم لوست د تېر وتنو منل ۷۳-۷۴
اته دیرشم لوست دبښني غوښتل ۷۵ ۷۶
نهه دېرشم لوست له خپګان نه وروسته پخلاینه ۷۷-۷۸
څلوېښتم لوست د فصل لنډیز ۸۹-۸۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرلیک

محترم ښوونکی صاحب!

د هېواد د بچیانو دښکاره اوځرګندې اړتیا او د ماشومانو تـرمنځ د تـاوتریخوالی او بـې مسؤلیتی د فرهنګ د لا زیاتي نابودی او دمسلمانو، آزادو، پوهو، مهربانه، سوله غوښتونکو او نوښتګره انسانانو په توګه دهغوی دچمتو کولو په خاطر کولای شو دکتاب د هر څپرکـې د موضوعګانو په لوست ورکولو سره دپوهې دوراندې کولو، دمهارت دورزده کولـو او پـه ماشومانو کې دمثبت ذهنیت له لاروځخه په افغانستان کې دیوې سالمې ټولنې دبنسټ اېښودو له پاره هیلې ولرو.

د دې له پاره چې زده کړه په ډاډمنه توګه اغیزمنه او په زړه پورې شي دې ته اړتیا ده چې د زده کړې یو ریښتنی چاپیریال برابر کړو.

د زده کړې چاپیریال:

۱-هره ورځ خپل درس په سلام ویلو او داحوال په پوښتنه پیل کړئ، له هغو زده کوونکـو څخه چې په ځانګړو ستونزو اخته دي ناروغه وو اویاېې بله کومه ستونزه درلوده پـه جـلا توګه پوښتنه وکړئ.

۲- له زده‌کوونکو سره په خندا اوخوشحالی خبرې وکړئ هڅه وکـړئ، چـې دټـولګي چاپیریال خوشحاله وي او دستړیا دمخنوي په خاطر له مناسبو کیسو اولطیفو څخـه ګټـه واخلئ.

۳- له زده‌کوونکو خبروته په ځیر او درناوی غوږ ونیسئ او هڅه وکړئ دپوښتنې دکولو او دنظر دڅرګندولو روحیه په کې پیاوړې کړئ.

۴-د زده‌کوونکو هر کوچنی پرمختګ وهڅوئ او دهغوی دزیار ایستنې ستاینه وکړئ (تیرله نتیجو څخه)

۵-دملنډو اوسپکاوی په الفاظو سره د زده‌کوونکو له مخاطب کیدو نه په کلکه ډډه وکړئ.

۶-دټولګي دیوالونه په هغو انځورونو سره چې زده کوونکي یې برابروي ښکلي کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- معیوبو، معلولو او هغو زده کوونکو ته چې چاسره نه کیني (ګوشه ګیـــر) وي زیاتـــه پاملرنه دې وشي دهغوی دفعالیتونو په اجرا کولو کې دې ورسره مرسته وشي او دهڅونې وړ دې وګرځي.

۸- راتلونکې لوست او د لوست موخه "د زده‌کوونکو له پاره فعالیتونه او دښوونکي له پـــاره لارښوونې" یوه شپه مخکې وګورئ، له هغې سره سم هغه درسي مواد چې باید ټولګي ته یـې له ځان سره یوسې تیار کړئ ، په ټولګي کې دننه یا له هغه نه بهر دفعـــالیتونو پـــلان طرحـــه اودسیمې اړوندې کیسې یا بیلګې ددرس په توګه پیداکړئ.

د لوست ورکولوچلند:

۹- له احوال پوښتنې وروسته دتیرې ورځې لوست یو واربیا ولولئ (له زده کوونکو نه پوښتنه وکړئ یا له هغوی نه وغواړئ چې دتیر درس لنډیز یوځل بیا ووایي)

۱۰- په تیر لوست باندې له نظر کولو وروسته زده کوونکو ته دنوي درس موخه په ســـاده تورو کې بیان کړئ، (دبیلګې په توګه ګرانو زده کوونکو: ددې لوست په پای کې زده کړې او دعمل .... داجرا کولو وس به ولرئ)

۱۱- نوی لوست دتفکر دپارولو په طرحه کولو سره (چې د سرلیکونو لاندې ځای پرځای شوی دی) پیل کړئ.

۱۲- دښوونکي له پاره له لارښوونو او په هر درس کې دځای کړای شوو انځورونو نه پـــه ګټې اخستو سره نوی سرلیک بیان کړئ او یایې تمثیل کړئ.

۱۳- زده کوونکو ته دزده کړې دپلي کولو له پاره، له سیمه یزو کیسو او مثالونو څخه کار واخلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴- د زده‌کوونکو عملي ونډه اخیستنه، دډرامو اجراء کول ښايي په لومړيو وختونو کې سخت وبريښي خو دوقت په تيريدو سره اسانيږي تاسو او زده کوونکي به له هغو سره روږدي شئ.

فعالیتونه او ونډه اخیستل:

۱۵- دښوونځي په لومړۍ یا دویمه ورځ، خپل ټولګی له څلورو نه تر شپږوپورې په کوچنیو ډلو وویشئ، په هره ډله نوم یا لمبر ولیکئ (د بیلګې په توګه د لمر، غره یا سپوږمۍ، سیند، ستوري ، ځمکې... ډلې، د دغې ډلبندۍ نه به د زده‌کوونکو په فعالیتونو کې کار واخلئ.

۱۶- د زده کوونکو دفعالیتونو په بهیر کې بې‌زړو زده کوونکو ته زیات وخت ورکړئ چې په ټولګیزو فعالیتونو کې له ونډې اخیستو سره زیات عادت شي.

۱۷- د هرلوست په پای کې له زده کوونکو نه وغواړئ چې زده کړای شوي موضوعګانې د خپلو کورنیو له غړو سره په منځ کې واچوي او د هغه څه لنډیز چې له خپلو کورنیو څخه زده کوي په ورو‌پسې ساعت کې ټولګي ته درپوټ په ترڅ کې ورکړي.

۱۸- له هرې ډلې نه دې یو زده کوونکی دټولګي مخې ته راشي په درس پورې اړوند انځور دې په تخته وکاږي.

۱۹- دښوونکی له پاره له لارښووني سره سم د زده‌کوونکو له خوا زده شوې پوهه او تر لاسه شوي مهارتونه دهر لوست په پای کې وڅیرئ، په دغې ارزونه کې باید دسوالونو پوښتنه او د زده‌کوونکو د عملي ورتیا ازموینه شامل وي.

۲۰- د زده‌کوونکو د همیشنۍ ارزیابۍ له پاره دارزیابۍ یو کتابچه تیاره کړئ دهغې یوه پاڼه هر زده کوونکي ته بیله کړئ په دغو پاڼو کې دزده کړې په فعالیتونو کې د زده‌کوونکي د ونډې اخیستو او د زده‌کوونکي په علاقه مندۍ او سلوک کې مثبت بدلونونه ولیکئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱- د هرې اونۍ په پای کې دارزیابۍ پاڼې یو وار بیا ولولئ چې د زده‌کوونکو په پرمختګ په دقیقه توګه پوه شئ ، دهغو کسانو په باب چې زیاتې مرستې ته اړتیا لري ځانګړي تدبیرونه ونیسئ.

۲۲-په دې مضمون کې دپوهې زده کړه، دعملي مهارتونو زده کړه او د زده‌کوونکو په کړو وړو کې بدلون دارزیابۍ اصلي موخه (ملاک) ده. نمره اودمطالبو حفظول دارزیابۍ معیارونه نه دي).

۲۳- د هرې اونۍ په پای کې د ارزوني په پاړو نوې کتنه وکړئ چې په ځیر سره د زده‌کوونکو په پرمختګ پوه شئ، د هغه چا په اړه چې زیاتې مرستې ته اړتیا لري ځانګړی تدبیرونه په پام کې ونیسئ.

۲۴- په دې مضمون کې دپوهې زده کړه، دعملي مهارتونو یادول یا زده کول او د زده کوونکو په کړو وړکې مثبت بدلون دارزونې اصلي موخه ده (دمطالبو حفظول دارزونې معیارونه دي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

لومړی لوست

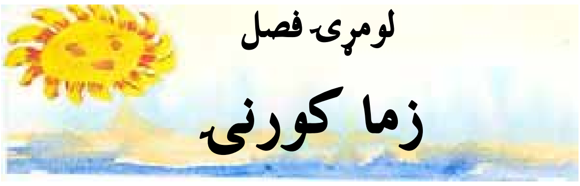

لومړی فصل

زما کورنۍ

دلوست موخه: چې زده کوونکي د خوشحاله او غمجني کورنۍ ترمنځ توپیر وپېژني.

- په کورنۍ کې له چا سره ژوند کوئ؟
- څه وخت ستاسو په کور کې خوشحالي وي؟
- څه وخت ستاسو په کور کې خپګان وي؟

زموږ په کورنۍ کې ټول یو له بل سره ښه چلند کوي.

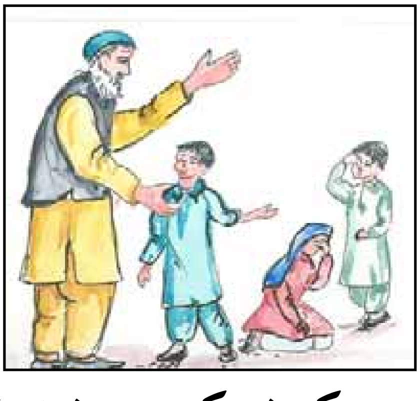

زموږ په کورنۍ کې هر وخت شخړې او خپګان وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په لوست کې انځورونو ته وګوري او په دوه کسيزو ډلو کې دې يو بل ته شرحه کړي.
- يو څو زده کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي او ودې وايي چې يوه خوشحاله او مينه ناکه کورنۍ څنګه رامنځته کيداى شي.
- يو څو زده کوونکي دې ووايي چې کوم شيان په يوه کورنۍ کې د غوسې او خوابدۍ لامل کېږي؟

د ارزونې پوښتنې:

- د کورنۍ د غړو ترمنځ اړيکې څه ډول وي؟
- د کورنۍ د غړو ترمنځ درناوى څه ډول پيدا کېږي؟
- څنګه د کورنۍ غړي يو دبل په خوشحالۍ او غم کې شريک وي؟

کورنۍ دنده:

د يوې خوشحاله کورنۍ او د هغې د مينې او خوښۍ په باره کې د خپلې کـــورنۍ لـــه غړو سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویم لوست

په کور کې د ماشومانو رول

د لوست موخه: چې زده کوونکي د نجلۍ اوهلک په رول او د کور د کارونو په ویش کې له عدالت سره آشنا شئ.

- ستاسو په کور کې کوم کارونه هلکان کوي او ولې؟
- کوم کارونه نجونې ترسره کوي او ولې؟
- که چېرې نجونې او هلکان هر کار په ګډه وکړي څه به وشي؟

زموږ په کورنۍ کې هلکان اونجونې د کور په کارونو کې یو له بل سره مرسته کوي، کله چې زما مور د خوراکي شیانو په پخولو بوخته وي، زه مې وروه خور ساتم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او خبرې دې پرې وکړي.
- څو ډلې دې د ټولګي په مخ کې د کور په کارونو کې د عدالت او یا بې انصافی تمثیلونه وکړي.
- زده‌کوونکي دې د کور د کارونو په ترسره کولو کې د نابرابريو په اړه کې یو د بل سره خبرې وکړي او ټولګيوالو ته دې بیان کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- په کور کې کوم کارونه ترسره کوئ؟
- د کور په کارونو کې مرسته کول کومې ښيګڼې لري؟
- څنګه د کور په کارونو کې بې عدالتي کمولای شئ؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې په خپل کور کې د نجونو او هلکانو د کارونو د ويش پـــه بـــاب او دا چې دا ويش عادلانه دی که نه، د کورنۍ له غړو سره دې خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم لوست

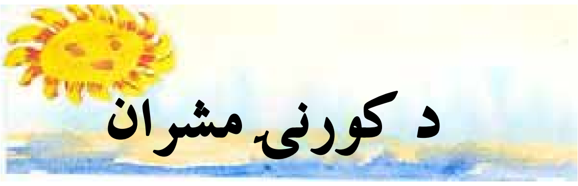

د کورنۍ مشران

دلوست موخه‌چي زده کوونکي دمشرانو له رول سره آشناشي او هغه له یو بل سره انډول کړای شئ.

- ستا پلار څه کار کوي؟
- ستا مور څه دنده لري؟
- ستا نیکه په کور کې او له کور څخه د باندې کوم کارونه ترسره کوي؟
- ستا نیا کوم کارونه کوي؟

زموږ د کورنۍ غړي یوبل ته ګران دي او د یوبل درناوی کوي.

زموږ په کورنۍ کې کوچنیان او لویان د کور په کارونو کې مرسته کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او بیا دې د خپلو نیکه ګانو او نیا ګانو دندې او کارونه یو بل ته بیان کړي.
- په دوه کسیزو ډلو کې یوه داسې خاطره او تېره یادونه ووایاست چې ستاسو د نیکه او نیا په کار پورې اړه ولري.
- یو څو ډلې دې خپلې کسیې نورو ټولګیوالوته ووایي.

د ارزونې پوښتنې:

- مورِ چاته نیکه اونیا وایو؟
- په کور کې زمورِ د پلار او مور دنده څه ده؟
- د کور کوم کارونه مو مور او کوم مو پلار کوي؟

کورنۍ دنده:

د خپلې نیا او نیکه په باره کې یوه جمله ولیکئ او د کورنۍ له غړو سره پـــه دې باب خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلورم لوست

په کورنۍ کې درناوی

د لوست موخه: چې زده کوونکي د مشرانو اوکشرانو تر منځ متقابل درناوی وپېژني او په عمل کې يې وښودلی شي.

- **ستاسو په کورنۍ کې څوک له تاسوڅخه مشران دي؟**
- **ستاسو په کورنۍ کې څوک له تاسو څخه واړه دي؟**
- **د خپلې کوچنۍ خور او ورور سره څه ډول مرسته کوئ؟**
- **له مشرې خور او ورور سره څه ډول چلند کوئ؟**

زمونږ په کورنۍ کې کنځلې کول او وهل نشته، مشران او کشران يو بل ته درناوی کوي. هيڅ څوک يوبل ته بدې خبرې نه کوي. مشران او کشران د يو بل خبروته په درناوې غوږ نيسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې جملې دې ولولي.
- څو زده کوونکي دې د ټولګي په مخ کې د لویانو او کوچنیانو ترمنځ توپیرونه او ورته والی بیان کړي.
- څو دوه کسیزو ډلې دې له ماشومانو سره د مشرانو له درناوي نه ډکه رویه تمثیل کړي.
- څو ډلې دې له مشرانو سره د کوچنیانو له درناوی څخه ډک چلند تمثیل کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- مور څه ډول یو د بل درناوی وکړو؟ مثالونه ورکړئ.
- لویان څه ډول دکوچنیانو درناوی وکړي؟
- که په یوه کورنۍ کې درناوی نه وي څه کېږي؟

کورنۍ دنده:

د خپل مور او پلار سره د کورنۍ د درناوي په باره کې خبرې وکړئ او د هغو نظرونـــه واخلی او خپلو ټولګیوالو ته یې بیان کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم لوست

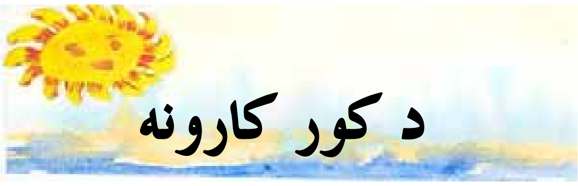

د کور کارونه

د لوست موخه: چې زده کوونکي د کور کارونه وپېژني او يو له بل څخه يې بېل کړای شي.

- ستاسو په کور کې کوم کارونه ترسره کېږي؟
- کوم کارونه تاسو ترسره کوئ؟
- کوم کارونه د کورنۍ نور غړي ترسره کوي؟
- ولې د کور په کارونو کې برخه واخلو؟

د جامو، ډوډۍ او چای د لوښو پاکول, د کور جاروکول، سودا راوړل، ډوډۍ پخول، اوبه راوړل او د کالانو خړوبول د کور د کارونو له جملې څخه دي.

زه خپل کتاب او کتابچې د کور په فرش نه پرېږدم. خپل کالي او بوټونه په لاره کې نه غورزوم. د کور په کارونو کې مرسته کوم، خپل درسونه او د کوچنيانو مجله لولم. د کورنۍ نور غړي د کور په نورو کارونو کې برخه اخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزه ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او د خپلو کورونو د کارونو په هکله دې خبرې وکړي.
- یوه ډله دې د ټولګي په مخ کې د یوه تمبل ماشوم رول ولوبوي چې خپل کالي او کتابونه په لاره او فرش غورزوي خپله بستره او ځای نه سموي.
- نور زده‌کوونکي دې د نقش په منفي برخو خبرې وکړي او ودې وایې که د خپل کور په کارونو کې برخه وانخلي څه کیږي؟

د ارزونې پوښتنې:

- څه وخت یو کور ګډوډ او بې نظمه کیږي؟
- ولې د کورنۍ غړي خپل کالي او لوښي په خپل ځای کیږدي؟
- څه وکړو چې د کور کارونو وروسته پاتې نشي؟

کورنۍ دنده:

د کور د کارونو په هکله د خپلې کورنۍ رسره خبرې وکړئ، د هغوی نظرونه واخلئ او ټولګیوالو ته بیان کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږم لوست

له کورنه بهر دندې

دلوست موخه: زده کوونکي دې له ځينې دندو سره بلد شي اوخپله په زړه پورې دنده دې تمثيل کړای شي.

- **څو ډوله دندې پېژنئ؟**
- **ستاسو د پلار دنده څه ده؟**
- **ستاسې مور له کور څخه بهر دنده لري؟**

له کور څخه بهر دندې ټولې د خدای(ج)د مخلوق د خدمت لپاره دي. د دې لپاره چې ښوونکی، ډاکټر يا پوليس شو نو بايد په ښوونځي کې سبق ووايو. د دې لپاره چې ترکاڼ شو بايد د ترکاڼ په دوکان کې شاګردي وکړو او يا د ترکاڼۍ سبق ووايو. د دې لهپاره چې بزګر شو نو بايد د بزګرۍ په کارونو کې برخه واخلو يا د بزګرۍ لوست ووايو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه په غور سره وګوري او د دندو نومونه دې واخلي
- هر زده‌کوونکی دې د خپلې کورنۍ د غړو د دندو په اړوند خبرې وکړي.
- څو ډلې دې خپلې کیسې په لوړ اواز د ټولګي په وړاندې ولولي یا تمثیل کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- که غواړئ چې ښوونکي شئ باید څه وکړئ؟
- ولې ښوونځي ته ځو؟
- ولې هغه څوک ښوونکی او ډاکټر نه شي کېدلی چې ښوونځی یې نه وي لوستی؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د کورنۍ له غړو سره په بېلابېلو دندو خبرې وکړي، خپله هیله دې د خپلې راتلونکې دندې په باب بیان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووم لوست

کورنۍ اړیکې

د لوست موخه: چې زده کوونکي د خوښۍ او وير په توپيرونو پوه شي په دغه ډول حالتونو کې خپله دنده درک او په عملي توګه تمثيل کړای شي؟

- د خوښۍ څو ډوله محفلونه پيژنئ؟
- څه وخت کورنۍ د خوښي محفل جوړوي؟
- د خوښۍ په محفل کې موږ بايد څه وکړو؟
- په غمجنو محفلو کې (لکه: جنازه، فاتحه اوداسې نورو) بايد څه وکړو؟

موږ د خوښۍ په غونډو (محفلونو) کې جنګ نه کوو او شيان نه ماتوو. په ويرجنو مجلسونو کې شور او غالمغال نه کوو او له ځانه کشران نه آزاروو او د هغوی څارنه او ساتنه کوو. د اختر په ورځو کې د خپلو مشرانو لاسونه ښکلوو او هغوی ته د اختر مبارکي وايو. زموږ په ګران هېواد کې د ځينو ورځو د لمانځنې لپاره ښوونځي رخصت وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې متن دې ولولي.
- څو ډلې دې د ټولګي په وړاندې د خوښۍ په غونډو کې د لویانو او ماشومانو ونډه تمثیل کړي.
- څو ډلې دې د غم په محفلونو کې د لویانو او ماشومانو ونډې تمثیل کړي.
- نور زده‌کوونکي دې په دې باب خپلې شخصي تجربې نورو ته څرګندې کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- ولې د خوښې او ویر په غونډو کې جنګ ونه کړو، ښیښې او لوښي مات نه کړو؟
- څه ډول له هغو ټولګیوالو سره خواخوږي ښکاره کړو چې د کورنۍ یو غړی یې ناروغه دی یا مړ شوی؟
- په کور کې په زوره چیغې وهل ښه دي او که کراره خبرې کول، ولې؟

کورنۍ دنده:

د دې لوست کیسه د کورنۍ غړو ته وواياست او په دې برخه کې د دوی نظر وغواړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتم لوست

د فصل لنډیز

دلوست موخه: چې زده کوونکي د تیرو لوستونو د پام وړ ټکو ته ځیر شي او د لوستونو عملي برخې به تکرار کړي.

- **ولې په یوې کورنۍ کې خواشیني پیدا کېږي؟**
- **که د کور ټول کارونه یوکس وکړي څه کېږي؟**
- **لویان څه ډول کوچنیانو ته درناوی کوي؟**

مور چې د خوښۍ او د کور د کارونو په هکله څه زده کړي هغه په خپل ورځني ژوند کې پلي کوو. د خوښــۍ او ویــر پــه غونډوکې جګړې نه کوو او څه شئ نه ماتوو. د کورنۍ لویو او وړو ته درناوئ کوو او د نورو ماشومانو سره په دوستۍ لوبې کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې د دې او تیرو لوستونو انځورونو ته وګوري او په دوه کسیزو ډلو کې دې ووايي چې د کوم لوست کوم ټکي یې ډیر خوښ شوي او په ورځني ژوند کې یې پلي کړي دي.
- په دوه کسیزو ډلو کې دې د هغه هلک او نجلی تمثیل وکړي چې د نورو ماشومانو خبرو ته په غور غوږ نیسي او په لوبو کې له نورو ماشومانو سره جګړه نه کوي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د کوچنیانو له خوا مشرانو ته درناوی او د مشرانو له خوا کوچنیانو ته درناوی تمثیل کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- څنګه مشران او کشران یو بل ته درناوی وکړي؟
- د کور په کارونو کې نجونې او هلکان څنګه له یو بل سره مرسته وکړي؟
- ستاسې له کور څخه بهر کومې دندې ډیرې خوښېږي او ولې؟

کورنۍ دنده:

د خپلو نویو زده کړو د عملي کولو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست

دویم فصل

زموږ یادونه (خاطرې)

د لوست موخه: چې زده کوونکي د خاطرو په ګټورتوب پوه شي او د نورو په مخ کې یې څرګند کړای شي.

- ستاسو تر ټولو ښه خاطره کومه ده؟
- خپله یوه بده خاطره خپلو ټولګیوالوته ووایاست؟
- د بدو خاطرو یادول څه ګټه لري؟
- د خوابدۍ په وخت کې د ښو خاطرو را په یادول څه ګټه لري؟

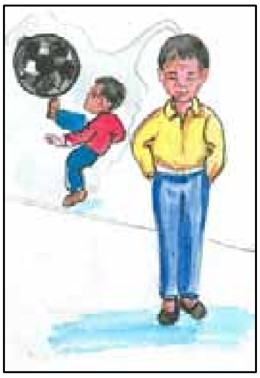

د تېرو خاطرو په باب خبرې کول ګټه لري. کله چې موږ خپلې بدې خاطرې خپل نژدې دوست ته ووایو، زموږ فکر ارامېږي. کله چې خوا بدې شو باید د تېرو خوږو خاطرو په باب خبرې وکړو، ترڅو مو خواشیني لیرې شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې جملې دې ولولي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې خپلې بدې خاطرې یو بل ته ووایي.
- څو زده‌کوونکي دې د خپلو خوږو خاطرو کیسې د ټولګیوالو په وړاندې ووایي.
- څو زده‌کوونکي دې د خپلو بدو خاطرو په باب ټولګیوالو ته کیسې وکړي.

د ارزونې پوښتنې:

- تاسو خپلې تېرې خاطرې چاته وایئ؟
- ولې خپل ترخه یادونه خپل نژدې دوست ته بیان کړو؟
- که څوک خپلې خاطرې مونږ ته وایي، مونږ باید څه وکړو؟

کورنۍ دنده:

له تېرو پېښو څخه خوږې او ترخې خاطرې، د خپلې کورنۍ له غړو سره یادې کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسم لوست

زموږ ارمانونه (آرزوګاني)

د لوست موخه: چې زده کوونکي د خپلو هیلو او ارمانونو په ارزښت پوه او هغو ته د رسېدلو لارې بیان کړای شي.

- د څه شي د لرلو ډېر ارمان کوئ؟
- څوک غواړي چې په کوم سپورټ کې اتل شي؟
- خپل ارمان ته د رسېدلو لهپاره باید څه وکړو؟

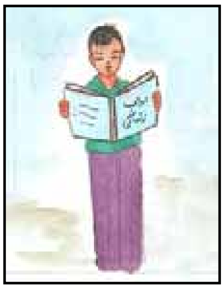

هرڅوک په خپل ژوند کې هیلې او ارمانونه لري. د خپلو ارمانونو د ترسره کولو لهپاره باید هلې ځلې وکړو. خپلې هیلې باید مور، پلار او دوستانو ته څرګندې کړو او پټې یې ونه ساتو. د کورنۍ د مشرانو په لارښوونه باید خپلو هیلو ته د رسېدو لارې چارې ولټوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې کرښې دې ولولي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې خپلې آرزوګانې بیان کړي.
- څو زده‌کوونکي دې خپلې آرزوګانې او هغو ته د رسیدو د لارو چارو په باره کې د ټولګیوالو په مخکې تمثیل وکړي.

د ارزونې پوښتنې:

- کورنۍ او دوستانو ته د خپلو هیلو څرګندول څه ګټه لري؟
- په ټولګي کې د خپلو لوستونو په باب څه آرزو لرئ؟
- څوک هیله لري چې ښکلي لیکنه (مشق) زده کړي؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د خپلو هیلو په باب دوې جملې ولیکي او له خپلې کورنۍ سره دې خبرې پرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوولسم لوست

زموږ تکلونه (تصميمونه)

د لوست موخه: چې زده کوونکي د خپلو کړنو د دلايلو او پايلو په باب مثالونه ورکړای شي.

- ولې په سره هوا کې تودې جامې اغوندو؟
- که چېرې يو خوا بل خوا ته له کتلو پرته له سړک څخه تېرشو، ښايي څه وشي؟
- که له خپلو ټولګيوالو سره په ادب خبرې وکړو، څه به وشي؟
- څه وکړو چې زموږ په خبره يا عمل څوک خپه نه شي؟

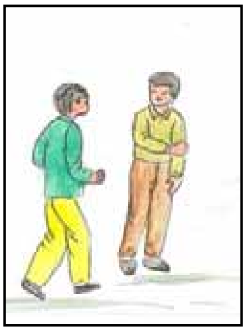

مخکې له دې چې يوه خبره او يا يو کار وکړو، بايد ښه يې وسنجوو. مخکې له دې چې له ملګرو سره له خپله کوره ليرې ولاړ شئ، يا بام يا ونې ته وخېژئ، بايد له مشرانو څخه اجازه واخلئ او مخکې له دې چې بام يا ونې ته وخيژی د خپل عمل خطرونه په نظر کې ونيسئ. هره خبره چې کوئ بايد ښه يې وسنجوئ چې هم خپل مطلب بيان کړئ او هم څوک خپه نه کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې کرښې دې ولولي.
- څو زده‌کوونکي دې د توندو او نرمو خبرو نمونې تمثیل کړي.
- څو زده‌کوونکي دې د ټولګي په وړاندې د یوه کار له ترسره کولو څخه مخکې د هغه په پایلو غور او سنجش وکړي.

د ارزونې پوښتنې:

- ولې د کار له ترسره کولو څخه وړاندې غور پرې وکړو؟
- مخکې له دې چې د چا د خبرې ځواب ورکړو، ولې باید په هغه غور وکړو؟
- مخکې له دې چې یو کار ترسره کړو باید مشوره وکړو؟

کورنۍ دنده:

د درس په برخه کې د کورنۍ له غړو سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسم لوست

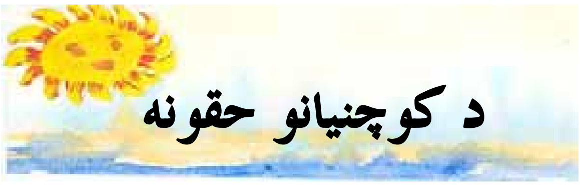

د کوچنیانو حقونه

د لوست موخه: چې زده کوونکي خپل لومړني حقونه وپېژني، وهل، ټکول او سپک چلند بد وګڼي.

- **کوچنیان د ټولنې له پاره څه ارزښت لري؟**
- **که چېرې یوه ماشوم ته درناوئ وشي څه کېږي؟**
- **که چېرې یو ماشوم له ښوونځي څخه وشړل شي څه کېږي؟**
- **وهل، ټکول او کنځل پر ماشوم څه اغېزه کوي؟**

هر انسان حق لري چې درناوی ورته وشي او له ضـــرر څخـــه خوندي وي. د نن ورځې ماشومان د ټولنې راتلونکې جوړوي.که زموږ ماشومان ښه وروزل شي او ښه سبق ووايي، زموږ هېواد به آباد شي او د خلکو ژوند به ښه شي. سپکاوی او تحقیر، وهل او ټکول د ماشومانو روحیه کمزوري او ماشوم بې زړه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې کرښې دې ولولي.
- زده‌کوونکي دې د وهلو او ټکولو د زیان په باب خبرې وکړي.
- یو څو زده کوونکي دې خپلې خبرې نورو ته په لوړ آواز بیان کړي.
- زده کوونکي دې ووایي چې څنګه د یوه بل ټولګیوال د روغتیا په ساتنه کې مرسته کولای شي.

د ارزونې پوښتنې:

- څنګه باید زده کوونکي او ښوونکي په ادب او درناوي له یو بل سره چلند وکړي؟
- په ښوونځي یا کور کې وهل او ټکول کوم زیانونه رامنځته کوي؟
- څنګه په ښوونځي کې ځانونه له زیان څخه وساتو؟

کورنۍ دنده:

په دې اړه چې سپکاوی د یو ماشوم په حق تیری دی زده کوونکي دې له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیارلسم لوست

څه ډول زده کړه کوو؟

دلوست موخه: چې زده کوونکي دزده کړې له بېلابېلو لارو سره بلد شي ا و دخپلې خوښې لارې وپېژني.

- د کلمو لوستل موخه ډول زده کړل؟
- له یو ځخه تر شلو پورې د عددونو لیکل موخه ډول زده کړی؟
- د جامو اغوستل موخه ډول زده کړي دي؟
- د لاسونو، مخ او غاښونو پرېمینځل موخه ډول زده کړل؟

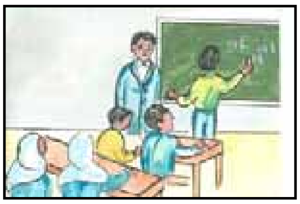

ماشومان په څو ډولونو زده کړې کوي. ځینې په یوازیتوب سره مطالعه او ښه زده کړه کولای شي. ځینې نور د دوه کسیز او یا ډله ییز سبق ویلو او خبرو له لارې ښه زده کړه کوي. ځینې خلک په رسمولو او نورو عملي کارونو کې ښه زده کړه کوي. تر ټولو ښه زده کړه هغه ده چې د فعالیت، عملي کار، تجربې او تمثیل له لارې ترسره شي او ماغزه او بدن دواړه په کار واچوي. کلمې او جملې حافظې ته سپارل ښه زده کړه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې د لوست انځورونه وګوري او ترې لاندې متن دې ولولي.
- ځو زده‌کوونکي دې نورو ته ووايي چې کوم کارونه يې په کور کې زده کړي
- ځو زده کوونکي دې ټولګيوالو ته ووايي چې کوم شيان يې له کور څخه بهر له نورو څخه زده کړي دي.
- ځو زده کوونکي دې ووايي چې د دوی د زده کړې تر ټولو ښه طريقه کومه ده.

د ارزونې پوښتنې:

- مور د ډوډۍ خوړل او دميوو پرېمنځل چيرې زده کړي دي؟
- څنګه ليکل ښه زده کړو؟
- څنګه د ټولګيوالو په وړاندې په لوړ آواز خبرې کول زده کړو؟
- په پياله کې د اوبو اچول څنګه ښه زده کولای شو؟

کورنۍ دنده:

د نويو کمالونو د زده کولو د طريقو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې او سلا وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوارلسم لوست

ولې زده‌کړه کوو؟

د لوست موخه: چې زده کوونکي د زده کړې په ګټه پوه شي د لوستلو او ښوونځي ته د راتګ موخه بیان کړای شي.

- **زده کړه څه ګټه لري؟**
- **له ښوونځي څخه پرته په بل کوم ځای کې زده‌کړه کوو؟**
- **پر نورو زړه سوی چېرې زده کوو؟**
- **رښتیا ویل په کوم ځای کې زده کوو؟**

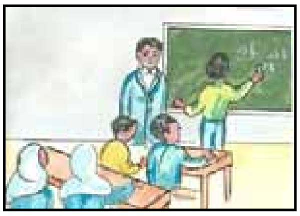

مونږ درس لولو چې لوی خدای(ج) او خپل ځان وپېژنو، ښه او روغ انسانان واوسو، له نورو سره مرسته وکړو، خپل کور، کلی او هېواد آباد کړو. د ښه آخرت او نیکمرغه ژوند له پاره تر څو چې ژوندي یو باید د خدای (ج) عبادت او زده‌کړه وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او تــرې لانــدې متن دې ولولي.
- زده کوونکي دې ووايي چې د دين د عالم کيدو له پاره په کوم ځای کې ســبق ويــل کېږي.
- نور زده کوونکي دې ټولګيوالو ته ووايې چې د نورو دندو د زده کولو له پاره کــوم سبقونه په کار دي.

د ارزونې پوښتنې:

- کوم شيان د خپلو ګاونډيانو له راشه درشې څخه زده کولای شو؟
- که چېرې يو څا غوښتي وي چې د راډيو وينډوی شي څه بايد وکړي؟
- له راډيو او مجلو څخه څنګه زده کړه کولای شو؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د لوست موضوع له خپلې کورنی سره ياده کــړي او د دوی نظر دې وغواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم لوست

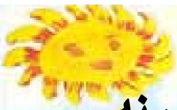

د خپل ځان ساتنه

دلوست موخه : چې زده کوونکي دخپل ځان دساتنې لارې وپېژني او دهغو عملي بېلګې ښکاره کړي.

- ولې د خپل بدن د روغتیا ساتنه وکړو؟
- څنګه ځان له کور نه بهر له خطره وساتو؟
- خوشحالي زموږ روغتیا ته څه ګټه لري؟
- څه ډول کولای شو د خپلو کالیو ساتنه وکړو؟

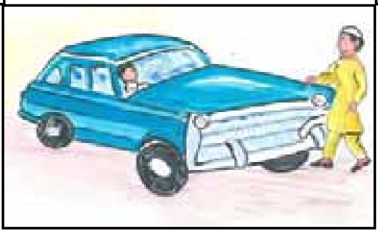

زما بدن د خدای(ج) یو نعمت دی. زه خپل ځان روغ ساتم. د بدن روغتیا په عبادت، ښو خوړو، پاکۍ او خوشالۍ ساتل کیدای شي. خوشحالي او ورزش زموږ وجود ته ګټه لري. سګرټ، چلم، نسوار، دوړې او چټلي زموږ روغتیا ته زیان اړوي. هیڅ چا ته باید اجازه ورنه کړو چې زموږ بدن ته زیان ورسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- په دوه کسيزو ډلو کې د لوست انځورونه وګورئ او ترې لاندې متن ولولئ.
- په دوه کسيزو ډلو کې دې زده‌کوونکي تمثيل وکړي چې څنګه خپلې جــامې پــاکې ساتي.
- يو څو زده کوونکي دې د ځان او کورنۍ د خوشاله ساتلو طريقې نورو ته بيان کړي.
- زده‌کوونکي دې د خپل سر، مخ، لاسونو او پښو د ښه ساتلو طريقې انځور کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- په څه ډول مورِ خپل بدن او ماغزه روغ وساتو؟
- څه وخت بايد خپل لاسونه په صابون پرېمينځو؟
- لوڅ سر په لمر کې ډير زيات ګرځېدل راګرزېدل څنګه زمورِ بدن ته زيان رسوي؟

کورنۍ دنده:

د بدن او ماغزو د ښه ساتلو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم لوست

خپل او د نورو مال

د لوست موخه: چې زده کوونکي د خپل مال او نورو د مال توپير وکړای شي او د ساتنې په ارزښت يې پوه شي.

- **کوم شيان زموږ مال ګڼل کېږي؟**
- **کوم شيان بيت المال (د خلکو مال) ګڼل کېږي؟**
- **که د نورو له مال سره بې پروايي وکړو څه کيږي؟**
- **که چېرې خپل مال ښه ونه ساتو څه کېږي؟**

لوی خدای (ج) موږ ته عقل راکړی دی چې د خپل او پردي مال ترمنځ توپير وکړو. خپل مال بايد وپېژنو او د ښې ساتنې لپاره يې هڅه وکړو تر څو چې خراب يا ورک نه شي. د نورو مال هم لکه خپل مال وبولو او په ساتلو کې يې هڅه وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- په دوه کسیزو ډلو کې دې زده کوونکي د لوست انځورونه وګوري او تبصرې پرې وکړي.
- یو څو زده کوونکي دې په کور او ټولګي کې د خپل او نورو د مالونو مثالونه راوړي.
- زده‌کوونکي دې د عامه دارا یي او بیت المال نومونه واخلي او نورو ته دې په لوړ آواز بیان کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- له ټولګیوالو څخه د امانت اخیستلو مثالونه کوم دي؟
- که چېرې له خپل ټولګیوال څخه امانت اخیستل شوی کتاب په مننې سره بېرته ورکړو، څه کیږي.
- د ټولګي تخته او د جومات فرش د چا مالونه دي.

کورنۍ دنده:

د بیت المال، خپلو او پردیو مالونو او د ساتلو په باب یې له کورنۍ سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولسم لوست

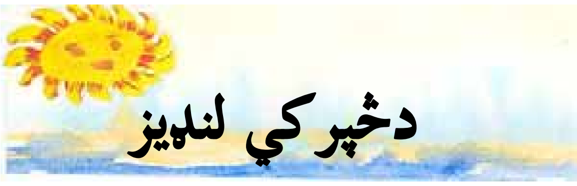

د لوست موخه: چې زده کوونکي د دې څپرکې د هر لوست څرګند او عملي ټکي بيان او په عمل کې تمثيل کړای شي

- ولې بايد خپلې ارزوګانې وپېژنو؟
- که چېرې د يو عمل له ترسره کولو مخکې فکر ونه کړو څه کېږي؟
- په کور او ښوونځي کې د زده کړې توپير څه دی؟
- خپلې پښې څنګه له زخمي کيدو وساتو؟

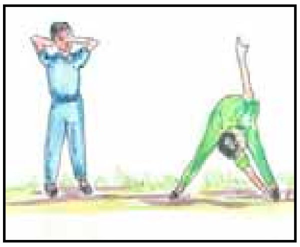

موږ زده کوونکي هڅه کوو چې خپل او پردی مالونه وساتو. لوست لولو چې خپل او د نورو حقونه وپېژنو. خپل ښه او بد يادونه خپلو دوستانو ته وايو او خپلو هيلو ته د رسېدو لپاره له مشرانو څخه لارښوونه غواړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزه ډلو کې د تیرو لوستونه انځورونه وګوري او پر مهمو ټکو دې خبرې وکړي.
- څو زده‌کوونکي دې ټولګیوالو ته ووایي چې له دې کتاب څخه یې کـــوم زده کـــړي شیان په عمل کې پلي کړي.
- زده‌کوونکي دې د زده کولو او د زده‌کړې له لارې په اړه یوه جمله ولیکي.
- زده‌کوونکي دې د خپل یو ملګري چې خوشاله وي، رسم وباسي.

د ارزونې پوښتنې:

- د تېرو یادونو بیانول څه ګټه لري؟
- ماشومانو ته سپکې خبرې کول څه زیان لري؟
- څنګه په کور کې د خپل مال د ورکیدو مخه ونیسو؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د هغه څه په باره کې چې له تېر څپرکي څخه یې زده‌کړي له خپلې کورني سره خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم فصل

اتلسم لوست

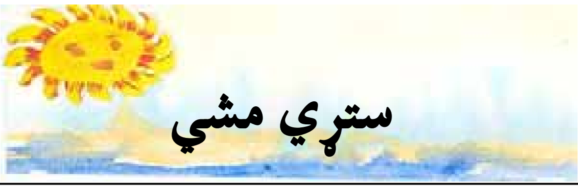

موخه: چې زده کوونکي د سترې مشي بېلابېل ډولونه وپېژني او په عمل کې يې تمثيل کړای شي.

- څو ډوله سترې مشي مو زده ده؟
- له خپلو ټولګيوالو سره څه ډول سترې مشي کوئ؟
- له ګاونډيانو سره څه ډول سترې مشي کوئ؟
- د نيا، نېکه، ماما، ترور او کاکا سره څنګه سترې مشي کوئ؟

هر سهار کله چې له خوبه راوېښېږو د کورنۍ ټولو غړو ته سلام اچوو. د سترې مشۍ په وخت کې ځان خوشاله نيسو چې خوله مو له مسکا ډکه وي. د مشرانو لاسونه ښکلوو، خپلو ټولګيوالو ته لاس ورکوو او ګاونډيانو ته سلام اچوو. که څوک ناروغه وي د احوال پوښتنه يې کوو. خو له نابلده کسانو سره چېړې نه کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست په انځورونو خبرې وکړي او تــرې لاندې متن دې په ګډه ولولي.
- په ډلو کې دې د احوال پوښتنې ډولونه تمثیل شي. زده کوونکي دې د ستړي مــشی په وخت د خندا ډکه خوله تمرین کړي.
- څو زده‌کوونکي دې د نابلدو او خطرناکو خلکو څخه د ځان د ساتلو په باب خبــرې وکړي. خپل آند او نظرونه دې د ټولګیوالو په وړاندې څرګند کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- د ستړي مشی په وخت د چا لاسونه ښکلوو؟
- له خپلو ټولګیوالو سره څه ډول ستړي مشي کوو؟
- له نا اشنا خلکو سره چېرته تلل څه خطر لري؟

کورنۍ دنده:

د لوست کیسه د کورنۍ غړو ته وکړئ او د خپل کتاب انځورونه دې ورتــه ښکاره کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نولسم لوست

د لوست موخه: چې زده کوونکي د نږدې دوست ارزښتونه او ګټې بیان کړي.

- یو ښه دوست کوم صفتونه لري؟
- څه ډول یو نوی دوست پیداکولی شو؟
- که چېرې یو خواخوږی دوست ونه لرو څه کېږي؟
- د زړه خواله ملګرو ته ویل څه ګټه لري؟

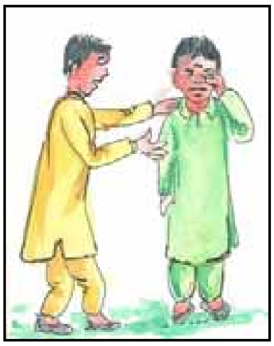

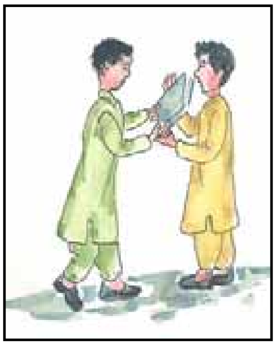

د نږدې دوست درلودل د روغتیا لهپاره ګټه لري. کله چې د خپل یو دوست سره زړه خواله وکړو زموږ فکر آرامېږي. یو ښه دوست زموږ سره د اړتیا په وخت کې مرسته کوي. د دې لپاره چې نوي دوستان پیدا کړو باید له خپلو ټولګیوالو سره په درناوي چلند وکړو او هغوی په خپله سات تیری کې راګډ کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزه ډله کې د لوست انځورونه وګـــوري او تبـــصرې دې پرې وکړي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې یو بل ته د زړه راز ووایي (له څه شي څخــه ډارېږي، په څه شي خپه شوي یا په قار دي او داسې نور).
- بیا دې د خپل یو ټولګیوال نوم واخلي لکه: زلمیه! ته زما دوست یې او کله چې خپــه وې درسره کښینم او که ناجوړه شوي پوښتنې ته دې درځم.

د ارزونې پوښتنې:

- څه وکړو چې خپل دوستان له موږ څخه خپه نشي؟
- که خپل د زړه رازونه لکه (په کوم چا چې په قار یو یا ترې خپه یو) چا ته ونــه وایــو څه کېږي؟
- له چا سره چې دروغ وایي، غلا کوي او له هر چا سره په جګړه اخته کېږي دوســتي وکړو، ولې؟

کورنۍ دنده:

یوښه دوست ته د اړتیا په برخه کې د کورنۍ له غړو سره خبرې وکــړئ د هغوی نظریې واخلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلم لوست

د مهمو ورځو لمانځل

د لوست موخه: چې زده کوونکي مهمې ورځې او د هغو له لمانځلو سره آشنا شي.

- د حضرت محمد(ص) د زېږېدو نېټه څه وخت وه؟
- د ښوونکي ورځ څه ډول ولمانځو؟

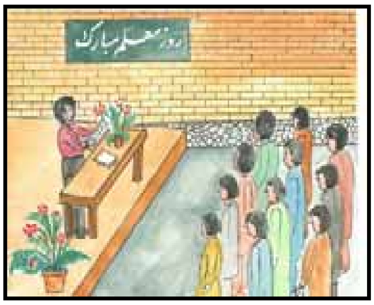

حضرت محمد (ص) زموږ د مسلمانانو لارښـــود دی. او مسلمانان د حضرت محمد (ص) د زېږېدو په ورځ د قرآن‌کریم ختمونه او دعا ګاني کوي. ښـــوونکي د هېـــواد د ماشـــومانو روزونکي دي. د ښوونکي ورځ په ټول هېواد کې د شعرونو او مقالو په لوستلو لمانځل کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او خبرې دې پرې وکړي.
- زده کوونکي دې د ښوونکی د ورځې په هکله د خپل ښوونکی څخه پوښتنې وکړي.

د ارزونې پوښتنې:

- د حضرت پيغمبر (ص) د زيږيدو ورځ څه وخت ده؟
- د ښوونکي د ورځې څه ډول لمانځنه وکړو؟

کورنۍ دنده:

له خپلې مور او کورنۍ سره د مهمو ورځو په باب خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ويشتم لوست

مرسته کول او مرسته غوښتل

د لوست موخه: چې زده کوونکي د مرستي کولو او د مرستې غوښتلو د ځانګړو ځايونو په ارزښت پوه شي او په عمل کې يې وښودلی شي.

- په کور کې له چا سره او په کوم کار کې مرسته کوئ؟
- په ښوونځي کې له چا سره په کوم وخت کې مرسته کوئ؟
- په کور کې له چا نه په کوم وخت کې مرسته غواړئ؟
- په ښوونځي کې له چا نه په کوم کار کې مرسته غواړئ؟

لوی خدای (ج) انسان يو ټولنيز موجود پيداکړی دی. انسانان په کور، ښوونځي او هر ځای کې يو د بل مرستې ته اړ دی. موږ بايد د خواشينۍ او يا ويرې په وخت کې له مشرانو څخه مرسته وغواړو او له خپلو ټولګيوالو او کوچنيانو سره مرسته وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او د مرستې غوښتلو په وختونو دې بحث وکړي
- څو زده کوونکي دې د ټولګي په وړاندې د مرستې غوښتلو تمثیل وکړي. د مثال په توګه: د ریاضي د لوست په ستونزو کې له بل زده کوونکي څخه څنګه مرسته وغوښتل شي.
- زده کوونکي دې د مرستې کولو یو حالت بیان کړي.

پوښتنې:

- ولې باید د کور په کار کې برخه واخلو؟
- ولې د یو دوست د زړه خوا له ته غوږ نیول مرسته ګڼل کېږي؟
- څنګه په ټولګي کې یو له بل سره د لوستونو او کورني کار په باب مرستې وکړو؟

کورنۍ دنده:

- د مرستې غوښتلو د مناسب ځای او وخت په باب له کورنۍ څخه لارښوونه وغواړئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ويشتم لوست

ګډه کار (حشر)

دلوست موخه : چې زده کوونکي دګډه کار له پاره د دندو د ويشلو په ګټو پوه شي.

- **په ښوونځي او کور کې ګډه کار څه ګټه لري؟**
- **په کومو کارونو کې ټولګيوال بايد يو له بل سره مرسته وکړي؟**
- **د يو ګډه کار دکولو نه مخکې څه وکړو؟**

مونږ د ښوونځي او کور په پاکولو کې حشر کوو. د ګډه کار په وخت کې خوشحاله اوسو او يو له بل سره شخړه نه کوو. د ګډه کار له پيل نه مخکې دندې ويشو تر څو زمونږ کار ژر پاى ته ورسيږي او هم ډېر ستړي نه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزه ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او د ګڼ کار په اړه دې خپل د سترګو لیدلی حال یاد کړي.
- د نیالګیو کینولو او یا د ښوونځي د غولي د پاکولو له‌پاره دې د ګڼ کار لپاره دندې وویشي او تمثیل دې کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- په ګڼ کار کې څنګه دندې وویشو؟
- ګڼ کار څه ګټې لري؟
- د ګډو کارونو له پیل څخه مخکې مشوره له چا سره وشي؟

کورنۍ دنده:

د نوي لوست کیسه د کورنۍ غړو ته وکړئ او خپل انځورونه ورته وښایاست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درویشتم لوست

دفصل لنډيز

د لوست موخه: چې زده کوونکي د دې څپرکي د هر لوست مهم ټکي په عمل کې تطبيق کړای شي.

- ستړې مشې څو ډولونه لري؟
- نږدې دوست ولې ضرور دی؟
- د اسلام د پیغمبر (ص) زیږېدنه څنګه لمانځو؟
- له ګاونډیانو سره څه وخت حشر کوو؟

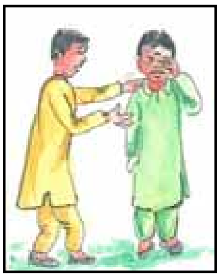

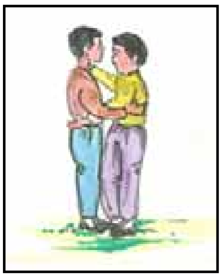

موږ زده‌کوونکي د کور او ښوونځي په ګډو کارونو کې برخه اخلو. پېژندل شوې ورځې لکه د حضرت محمد (ص) د زیږیدو ورځ د ښوونکي ورځ، د اختر ورځ، او د مور ورځ لمانځو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې هغه مسئلې چې زده‌کړې یې دي او په عمل کې یې پلې کړې دي کیسه وکړي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې تمثیل وکړي چې څنګــه د ګــډو کارونو له پاره دندې ویشي.
- زده‌کوونکي دې د اختر په باره کې یوه جمله ولیکي.

د ارزونې پوښتنې:

- ولې د سترې مشې په وخت کې مسکې شو؟
- څنګه له خپلو دوستانو سره د زړه خواله وکړو؟
- څه وخت باید مرسته وغواړو؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د هغه څه په باره کې چې له دې کتاب څخه یــې زده کــړي لــه کورنۍ سره خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور ویشتم لوست

څلورم فصل

خواشیني

د لوست موخه: چې زده کوونکي د خواشینۍ نښې نښانې وپېژني د خپل ځان او نورو د آرامولو لاره په عمل کې وښودلی شي.

- هغه څوک چې خواشیني وي څنګه پېژندل کېدلی شي؟
- آیا ته کله خواشینی شوی یې؟
- کله چې خواشیني یاست څنګه خپل ځان خوشحالوئ؟
- له هغه چاسره چې خواشینی وي څه ډول مرسته وکړو؟

ټول کسان که مشران وي که کشران، زده کوونکي که ښوونکي، ځینې وخت خواشینی کېږي. که چېرې خواشیني ډېره اوږده شي د ناروغۍ لامل کېږي. د خواشینۍ د کمولو لپاره باید د هغې دلیل مور، پلار، یا خپل یو دوست ته ووایو تر څو مو زړه په کرار شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې د خواشینۍ حالت او د زړه خوالې کول په دوه کسیزه ډلو کې تمثیل کړي بیا دې څو ډلې د ټولګي په وړاندې خپل تمثیل ترسره کړي.
- زده‌کوونکي دې د ښوونکي په مرسته د ژوري ساه اېستل چې د آرامولو لاره ده د ټولګي په وړاندې تمرین کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- که چېرې خواشیني یاست څنګه ځان آراموئ؟
- د خواشینۍ د لېرې کولو له پاره سپورت کول یا قدم وهل ګټه لري؟
- که تل خواشیني اوسو څه کېږي؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې له خواشینۍ څخه د ارامولو لارې چارې د خپلې کورنۍ له غړو سره تمرین کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه ویشتم لوست

د لوست موخه: چې زده کوونکي د ډار په اړه معلومات تر لاسه کړي او د آرامولو لارې چارې په عمل کې تمثیل کړای شي.

- هغه څوک چې ډارېدلي وي په څېره کې یې څه بدلون راځي؟
- ډار څه وخت پیدا کېږي او د ډار په وخت کې له چا نه مرسته غواړئ؟
- آیا تاسو په خوب کې ډارېږئ؟
- کله چې ډارېدلي یاست کوم شیان مو ارامويي؟

هر انسان که ماشوم وي او که غټ ځیني وخت وېرېږي. ډار که په ویښه وي اویا په خوب کې، که دوام وکړي د ناروغۍ لامل کېږي. کله چې ډار شوي یو باید مبارکه کلمه له ځانه سره څو ځلې ووایو، اوخپل ډار یو چاته ووایو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده کوونکو فعالیتونه:

- زده کوونکي دې د خپل ډار شیبې (د بېلګې په توګه له موټر، د پېچکارۍ د ستنې، په بایسکل باندې د سپرېدو یا له حیواناتو څخه) د کاغذ پر مخ یا پــه څمکه انځور کړي بیا دې هغه رنګ کړي. کاغذ دې څیــرې کــړي او د مځکې انځور دې په لغتو ووهي. دا کار دې څو وارې تکرار کړي.
- زده کوونکي دې د خپل ډار کیسې په دوه کسیزو ډلو کې بیان کړي او بیـــا دې ژورې ساه ګانې وکاږي.

د ارزونې پوښتنې:

- کله چې ډارېږو ولې خپل حال باید بل چاته بیان کړو؟
- څو واره باید ژورې سا ګانې وباسو تر څو آرامه شو؟
- لویان له څه شي نه ډارېږي؟

کورنۍ دنده:

زده کوونکي دې د ډار کیسې او د آرامولو لارې د خپلې کورنۍ له غړو سره شــریکې کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ ويشتم لوست

د غوسې چاره

د لوست موخه: چې زده کوونکي په څېره کې د غوسې نښې نيښاني وپېژني او د قار چاره يې په عمل کې وښودلی شي.

- هغه څوک چې په غوسه شي په څېره کې يې څه بدلون راځي؟
- څوک چې په غوسه وي کوم کارونه کوي؟
- څه ډول خپله غوسه کمولای شو؟

ځينې خلک چې په غوسه شي، بدې خبرې، وهل او ټکول کوي او شيان ماتوي. ځينې نور بيا خپل قهر په پټه خوله زړه ته اچوي. د قهر زړه ته اچول د ناجوړی سبب کېږي. کله چې په قهرېږو بايد [لاحول ولا قوة الا بالله] ووايو، ځان آرامه کړو او بيا په نرمی خپلې خبرې وکړو. د غوسې د کمولو له پاره بايد له يو چا سره د زړه خواله وکړو يا قدم ووهو يا ورزش وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې د لوست متن ولولي او د غوسې په باب دې خپلو یا دنورو کیسې په دوه کسیزو ډلو کې یادې کړي.

زده کوونکې دې د ټولګي په وړاندې د قهر په وخت له کنځلو او جنګ څخــه د ځان ژغورلو لارې تمرین کړي د بېلګې په توګه خپل ځای دې بدل کړي، ژوره ساه دې وباسي، د یو دوست سره دې د زړه خواله وکړي، او یا دې د څو شیبو لپـــاره غلي شي او خپل فکر دې په یو بل کار کې ونښلوي.

پوښتنې:

- څنګه پوهېږئ چې یو څوک په غوسه دی؟
- د غوسې په وخت کې څه کوئ؟
- له هغه چا سره چې په غوسه وي څه باید وکړو؟
- د غوسې په وخت کې څه ډول ځان کرار کړو؟

کورنۍ دنده:

د خپلې غوسې او کړاریدو په اړه د خپلې کورنۍ له غړو سره خبرې وکړئ.
د یوې قهرجنې څېرې انځور وکاږئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه ویشتم لوست

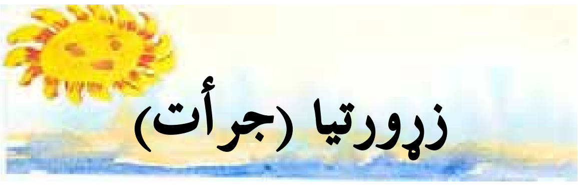

زړورتیا (جرأت)

د لوست موخه : چې زده کوونکي دخپلو غوښتنو د څرګندونې زړورتیا په عمل کې وښودلای شي.

- کله چې تاسو څوک بې ځایه ملامت وبولي څه کوئ؟
- که چېرې یو څوک ستا سو څخه وغواړي چې سګرټ ورسره وڅکوئ، څه کوئ؟
- کله چې د ښوونکي صاحب په لوست پوه نه شئ، باید څه وکړئ؟
- کله چې له یو چا نه خواشیني شئ څه ورته وایي؟

هر څوک حق لري چې خپلې غوښتنې، اړتیاوې او خپلې د زړه خبرې بې له ډاره بیان کړي. که خپلې غوښتنې او نارضایتي بیان نه کړو ناروغه کېږو. د نورو بې ځایه غوښتنې باید ونه منو او په درناوی ځواب ورکړو. کله چې د ښوونکي په خبرو نه پوهېږو باید پوښتنه وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزه ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او په جرات دې د خپلو خبرو کول تمثیل کړي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د مشرانو په غونډه کې د خبرو کولو تمرین وکړي.
- یو څو زده‌کوونکي دې د ټولګي په وړاندې د خپل ملګري د غوښتنې په باب چې [د کورنې کار په باره کې ښوونکي ته دروغ ووایي] د نه ویلو (رد ځواب ورکولو) تمثیل وکړي.
- زده‌کوونکي دې د هغه بې زړه زده‌کوونکي نوم واخلي چې نور ټولګیوال بې ځایه ټوکې پرې کوي او دی پټه خوله ناست وي او خواشیني ښکاري.

د ارزوني پوښتنې:

- په کور کې د اخلاقي زړورتیا مثالونه ورکړئ؟
- خپل ټولګیوال ته خپله غوښتنه څنګه څرګنده کړو؟
- که چېرې یو څوک له تاسو نه وغواړي چې د ټولګي په دروازه کرښې وباسئ څنګه ځواب ورکوئ؟

کورنۍ دنده:

په کور کې د زړورتیا د مثالونو په باره کې له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته ويشتم لوست

خوښي

د لوست موخه: چې زده کوونکي په څېره کې د خوښۍ په نښو نښانو پوه شي او د خوشالۍ ګټې وپېژني.

- **خوښ اوسېدل څه ګټه لري؟**
- **څوک چې تل په غوسه وي ولې د خلکو نه خوښيږي؟**
- **د خپلې کورنۍ غړي يا خپل خواشيني ټولګيوال څنګه خوشحاله کولی شو؟**

خوښي د لوی خدای (ج) يو نعمت دی هغه څوک چې د تل لپاره خواشيني يا په غوسه وي خپل دوستان له لاسه ورکوي. هغه څوک چې د خداي (ج) پر نعمتونو شکر نه وباسي تل خپه او نااميده وي. خوشالي روغتيا ته ګټه لري. د دې لپاره چې خپل ځان خوشحاله وساتو بايد په هغه څه چې خداي (ج) راکړي شکر وباسو او د خپل ډار او د زړه راز خپل دوست ته ووايو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- له زده‌کوونکو نه وغواړئ چې د لوست انځورونه په دوه کسیزو ډلو کې وګوري او تبصرې پرې وکړي.
- څو زده‌کوونکي دې د ټولګي په وړاندې د ادب نه ډکې ټوکې ووایي.
- زده‌کوونکي دې د خپلو خواشینیو په باب یوه کربنه ولیکي.
- یو څو زده کوونکي دې خپلې لیکل شوې خواشینۍ نورو ته ووایي.

د ارزونې پوښتنې:

- څنګه ځان او د کورنۍ غړي خوشحاله وساتو؟
- همېشنۍ غوسه او خواشیني څه تاوان لري؟
- خدای (ج) تاسې ته کوم نعمتونه درکړي دي؟

کورنۍ دنده:

د خپل ځان د خوښۍ او له خواشینۍ څخه د خلاصولو د لارو په باب لــه خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه ویشتم لوست

بې زړه توب

د لوست موخه: چې زده کوونکي بې زړه توب وپېژني او زیانونه یې په ګوته کړی شي.

- بې زړه ماشوم څنګه خبرې کوي؟
- بې زړه توب د څه نه پیدا کېږي؟
- دبې زړه توب د له منځه وړلو لهپاره څه وکړو؟
- د بې زړه ټولګیوال سره څه ډول مرسته کولای شو؟

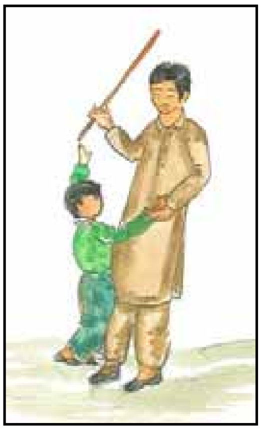

هغه ماشوم چې د وهلو، ټکولو، ملامتۍ او ډېرو نیوکو سره مخامخ وي بې زړه کېږي. که چېرې د یو ماشوم ښه کارونه او کړاوونه وستایل شي او د زړه خواله ته یې غوږ ونیول شي، بې زړه توب یې کمېږي. د نورو په مخ کې خبرې کول جرأت زیاتوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري او د خپل بې زړه توب کيسې دې يو بل ته وکړي.
- يو څو زده کوونکي دې خپلې د وهل کېدو او رټل کېدو کيسې ټولګيوالو ته په لوړ آواز ووايي.
- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د هغه پلار ډرامه اجرا کړي چې له خپلو ماشومانو سره په مهربانۍچلند کوي، خبرو ته يې په غور غوږ نيسي، او د شو کارونو ستاينه يې کوي.

د ارزونې پوښتنې:

- د ماشوم د بې زړه توب لوی لاملونه کوم دي؟
- هغه ماشوم چې زړور وي د خبرو په وخت کې څنګه درېږي او آواز يې څنګه وي؟
- که چېرې ستاسې يو ټولګيوال ښه کار وکړي، تاسو څه ورته واياست؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د بې زړه توب په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دېرشم لوست

زما ښېګڼې

د لوست موخه: چې زده کوونکي خپل ښه صفتونه او استعدادونه وپېژني او بيان يې کړای شي.

- مخکې له دې چې په ښوونځي کې شامل شي کوم کارونه دې کولی شول؟
- په لومړي ټولګي کې دې څه نوي زده کړل؟
- کوم کارونه تر نورو ټولګيوالو ښه کولی شئ؟

لوی خدای (ج) موږ ته سترګې، غوږونه، لاسونه، پښې او استعدادونه راکړي. موږ بايد هغه څه چې خدای(ج) راکړي او هغه کارونه چې کولی شو وپېژنو او په خوښۍ شکر وباسو. بايد تل په ياد راوړو چې يوه ناکامي او يا د يوه شي نه درلودل زموږ ښه والی او استعدادونه له منځه وړلی نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې خپل شته او ښېګڼې وشمیرې او پر هغه کمالونو چې لري یې، وویاړي.
- زده‌کوونکي دې د ټولګي په وړاندې د خپلې یوې تېروتنې او ناکامۍ کیـــسه وکړي.
- زده‌کوونکي دې د هغو کارونو چې په ښه توګه یې کولی شي (لکه د اوبـــو راوړل، جارو کول، مرسته کول، تېزه منډه کول، او داسې نور) بیان کړئ.

د ارزونې پوښتنې:

- څنګه موږ د هغه څه چې خدای (ج) راکړی قدر وکړو؟
- ولې د یوه شي د نه درلودو څخه غمجن نه شو؟
- څنګه د ناکامۍ د تکرار مخه ونیسو؟

کورنۍ دنده:

د خپلو ښو صفتونو او کمالونو په باب د کورنۍ سره خبرې وکړئ او د کورنۍ د یوه غړي یو ښه کار وستایئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو دېرشم لوست

د دريم فصل لنډيز

د لوست موخه: چې زده کوونکي د تير څپرکي د لوستونو مهم ټکي په عمل کې ونښودلای شي.

- کله چې بې ځايه ملامت شئ څنګه خپله نارضايتي بيانوئ؟
- له خپه ماشوم سره څنګه مرسته کولای شئ؟
- کله چې ډاربدلي ياست خپله د ډارکيسه مو چاته کړي ده؟
- په څه ډول کولی شو چې په خپلو کورنيو کې خوښۍ زياتې کړو؟

موږ زده‌کوونکي له خپلو درسونو څخه د زده‌کړې کمالونه په خپل ورځني ژوند کې عملي کوو تر څو زموږ او زموږ د کورنيو ژوند ښه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د تېرو لوستونو انځورونه وګوري او مهم ټکي دې په ګوته کړي.
- زده‌کوونکي دې د خپل زړورتوب په باب یو مثال ولیکي.
- یو څو زده‌کوونکي دې د خپل زړه ورتوب مثالونه په لوړ آواز ټولګیوالو ته واوروي.

د ارزونې پوښتنې:

- زیاته او همېشنۍ غوسه څه زیان لري؟
- تاسې په خپله کومه تېروتنه اقرار کړی، چېرته او څه وخت؟
- دخپګان په وخت کې د تېروښو یادونو په یاد راوړل څه ګټه لري؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د تېرو لوستونو د غټو ټکو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړي او د دوی نظر دې وغواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه دېرشم لوست

پنځم فصل

په ځان مهرباني

د لوست موخه: چې زده کوونکي په خپل ځان او نورو د مهربانۍ په ارزښت پوه شي او عملي بېلګې يې بيان کړای شي.

- ستاسو په نظر څوک مهربانۍ ته اړتيا لري؟
- په ځان څنګه مهرباني کولی شو؟
- په ځان د ظلم څو مثالونه راوړئ؟

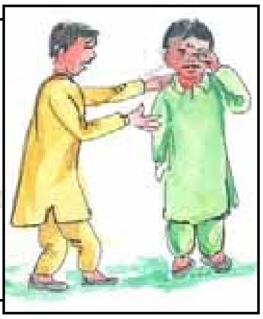

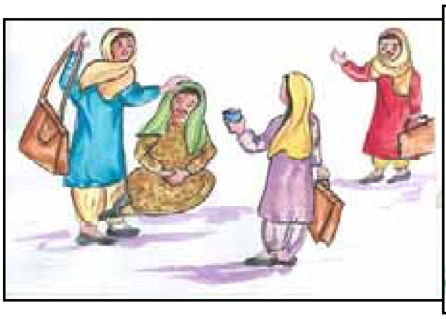

مهرباني د لوی خدای (ج) يو صفت دی. مهربانه سړي هم په ځان زړه سوزي هم په نورو. که کوم کار ترې خراب شي ځان ډېر زيات نه ملامتوي. کله چې ستړی وي په خپل بدن زړه سوی کوي او استراحت کوي. کله چې خپه وي خپل ځان په تفريح بوختوي. خپل وجود په سګرټ او ناپاکه ډوډۍ نه ناروغه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې په خپل ځان د مهربانۍ مثالونه راوړي چې څنګه ځان له خواشینۍ او خطرونو څخه وساتي.
- زده‌کوونکي دې د ځان د ساتلو مثالونه لکه په کور کې د ننه او له کور څخه بهر له خطراتو څخه ځان ساتل، تفریح او ورزش کول، د نوکانو لنډول، د ځان پاک ساتل، د پاکو خوړو خوړل بیان کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- په خپل ځان څنګه مهربانه واوسو؟
- آیا په سرو کې ځان نه پیتول په ځان ظلم بلل کېدای شي؟
- د ناروغۍ په وخت کې څه ډول په خپل ځان مهربانه کېدای شو؟

کورنۍ دنده:

په خپل ځان باندې د مهربانۍ دوه بېلګې ولیکئ او له کورنۍ سره خبرې پرې وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري دېرشم لوست

ښه نيت او پېرزوينه

د لوست موخه: چې زده کوونکي د ښه نيت او لورېنې سره آشنا شي او عملي مثالونه ورکړئ.

- **د يوه ټولګيوال په خوشحالۍ کې څنګه برخه واخلو؟**
- **د يو دوست په برياليتوب کې څنګه مرسته وکړو؟**
- **کوم زړه سواندی سړی پېژنئ؟**

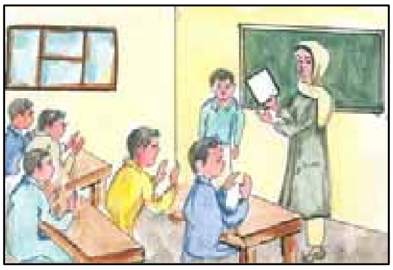

ښه نيت او پېرزوينه د مسلمان صفتونه دي. موږ بايد د نورو په برياليتوب او پرمختګ خوشحاله شو او خپله خوښي نورو ته څرګنده کړو.

موږ بايد له نورو سره د دوی د برياليتوب په لاره کې مرسته وکړو. هماغسې چې ځان ته خپګان نه غواړو، نورو ته هم بايد د خپګان لامل نه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د هغو شیانو مثالونه راوړي چې ځان ته یې نه غواړي (نه غواړم چې څوک مې قلم مات کړي، نه غواړم چې څوک مې ووهي) او بیا دې ووایې چې د بل چا قلم هم نه ماتوم او بل څوک نه وهم).
- زده‌کوونکي دې په ډلو کې د یو داسې سړي تمثیل وکړي چې د خپل ګاونډي ماشوم د نویو کالیو مبارکي ورکوي او د زړه له کومې ورته خوشاله دی.

د ارزوني پوښتنې:

- کله چې خپل د لوبې شیان له نورو ماشومانو سره شریک کړئ څه کېږي؟
- کله چې ډېر وږي یاست او د ټولګیوال سره ډېره تــوده ډوډی وي، پــه زړه کې څه وایئ؟

کله چې له ستاسې سره اوبه وي او یو بل ټولګیوال ډېر تږی وي، د دې ټولګیوال بــه پــه زړه کې څه راشي؟

کورنۍ دنده:

د خیر غوښتنې او پېرزوینې په اړه له خپلې کورنۍ څخه مثالونه وغواړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور دیرشم لوست

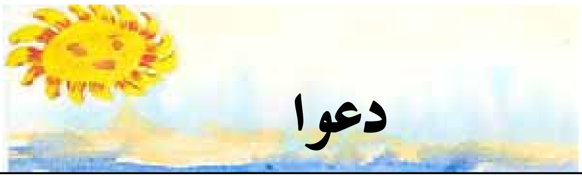

دعوا

د لوست موخه: چې زده کوونکي دعوا وپېژني او بې له جګړې یې د اوارولو له لارو سره بلد شي.

- **دعوا څه شئ ده؟**
- **څه وخت د زده‌کوونکو ترمنځ دعوا پېښيږي؟**
- **دعوا په کوم وخت کې زيان لري؟**

١

٢

په ژوند کې اختلاف او دعوا پېښيږي. زموږ دنده دا ده چې مخالفت او دعوا له جګړې او کنځلو پرته اوار یې کړو. د دعوې د اوارى تر ټولو ښه لاره د خبرو کولو په مرسته پيداکيږي. د خبرو کولو په وخت کې بايد ادب او درناوی په کلکه په پام کې ونيول شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د لوست انځورونه وګوري خپلـــې کیسې دې د دعوې په باب یو بل ته ووايي.
- یو یا دوه زده‌کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي خپلې د دعوې کیسې دې په لوړ آواز ټولګيوالو ته واوروي.
- څو زده‌کوونکي دې د خبرو له لارې د يوې دعوا د اوارولو تمثیل وکړي.

د ارزونې پوښتنې:

- دعوا څه وخت پیداکېږي او څه وخت په جنګ اوړي؟
- که یوه دعوا اواره (حل) نه شي څه کېږي؟
- په کور کې دعوا ولې پیدا کېږي؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې د دعوا په اړه یوه جمله ولیکي او په رغنده سیالۍ کې دې دهلک یا نجلۍ انځور وکاږي او د خپلې کورنۍ له غړو سره دې پرې خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه دېرشم لوست

جګړه

د لوست موخه: چې زده کوونکي د جګړې زیانونه وپېژني د خبرو له لارې د دعوې اوارې په عمل کې وښودلی شي.

- دعوا او جګړه څه توپیر لري؟
- جګړه څه زیانونه لرلای شي؟
- دعوا که په جګړه وانه وړي څه ګټه لرلی شي؟
- خبرې اترې څنګه د جګړې مخه نیولای شي؟

جنګ د خپګان او مرورتیا سبب کېږي. په جګړو کې انسانو ته ژوبله اوړي او شیان پکې ماتېږي. د خبرو په وخت کې لومړی باید ستونزه بیان شي، بیا هر پلو ووایي چې څه غواړي. کله چې په ستونزه وپوهېږو بیا د اوارې څو لارې پیدا کړو. کله چې د حل ډېرې لارې پیدا شي، تر ټولو ښه لاره دې غوره شي چې د ټولو لورو له پاره د منلو وړ وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې انځورونه وګوري او د انځورونــو لاندې مطلب دې ولولي خپلې ورته کیسې دې بیان کړي.
- د زده‌کوونکو یوه ډله دې په ټولګي کې د کیناستو پر ځای د یــوې دعــوا تمثیل وکړي. نور زده‌کوونکي دې د دغې دعوا د اوارۍ د لارو وړاندیزونه وکړي. بیا دې د ښوونکي په مرسته هغه لاره غوره شي چې د دعوا د دواړو اړخونو له پاره د منلو وړ وي.

د ارزونې پوښتنې:

- ولې د دعوا د اوارۍ لارې د خبرو له لارې ولټوو؟
- که چیرې د خبرو له لارې دعوا د اوارۍ لارې و نه مومې څه به وشي؟
- په خبرو اترو کې کوم ټکي په پام کې ونیسو؟

کورنۍ دنده:

د خبرو له لارې د دعوا او جګړې د حل کولو په باب له خپلې کورنۍ سره خبرې وکړئ او مثالونه ترې وغواړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ دېرشم لوست

غوږ نیول

د لوست موخه: چې زده کوونکي د غوږ نیولو ښېګڼې وپېژني او په خیر سره د غوږ نیولو عادت په عمل کې وښيي.

- کله چې څوک موږ ته غږېږي، کوم کارونه باید ونه کړو؟
- که چېرې یو څوک د غوږ نیولو پرځای ستاسې په خبرو کې را ودانګي تاسو ته څه احساس پیداکېږي؟
- په غور سره غوږ نیول څه ګټه لري؟
- څنګه پوهېږو چې په غور سره مو غوږ نیولی دی؟

د یو چا خبروته غوږ نه نیول بې ادبي ده. که چېرې د چا خبرو ته غوږ ونه نیسو، په خبرو به يې پوه نه شو. څوک چې خبرې راسره کوي باید هرې خوا ته ونه ګورو، د خبرو په منځ کې ورونه دانګو، او له کوم شي سره ځان په لوبو بوخت نه کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسيزو ډلو کې د غوږ نيولو تمثيل وکړي. يو تـــن دې خبرې کوي او بل دې په خبرو کې ورلوېږي يا دې له نورو سره په خبرو اخته شي، يا دې له ځانه سره په لوبو اخته شي.
- يوه ډله دې د ټولګي مخې ته راشي او دا ځل دې اوريدونکي په غور خبرې واوري او تر څو چې د لومړي زده کوونکي خبرې نه وي تمامې شوي، دويم زده کوونکی دې خبرې نه کوي.
- په بل تمثيل کې دې دوه زده کوونکي په وار خبرې وکړي بې له دې چې شر او شور جوړ کړي.

د ارزونې پوښتنې:

- د دې له پاره چې دوه تنه د يو بل په خبرو پوه شي څنګه بايد خبرې وکړي؟
- که په وار خبرې ونه کړو څه به وشي؟
- د غوږ نيولو ارزښت د دعوا په اوارولو کې څه شی دی؟

کورنۍ دنده:

له خپلې کورنۍ سره د غوږ نيولو او په وار خبرو کولو په باب خبرې وکړئ او د دوی نظر وغواړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه دېرشم لوست

په تېروتنو اقرار

د لوست موخه: چې زده کوونکي په تېروتنو د اقرار په ګټو پوه شي او ښښنه غوښتنه تمثیل کړای شي.

- کله چې په سهوې سره د چا پر پښه، پښه کېږدو باید څه وکړو؟
- کله چې یو شئ له مور څخه مات یا خراب شي، خپلې مور او پلار ته څه ووایو؟
- له خپل ټولګیوال څخه د ښښنې لاره کومه ده؟

هر انسان سهوه اوتېروتنه کوي. باید په خپلو تېروتنو اقرار وکړو او ښښنه وغواړو. رښتیا ویل د خدای (ج) خوښېږي او په هر حال کې باید یوازې رښتیا ووایو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د دې لوست انځورونه وګـــوري او خبرې دې پرې وکړي.
- څو کسه زده‌کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي او په خپلو تېر وتنـــو دې اقرار وکړي او بښنه دې وغواړي.
- څو کسه دې د دروغجن ماشوم تمثیل وکړي چې هیڅ څوک یې په خبـــرو باور نه کوي او ټول په سپکه سترګه ورته ګوري.

د ارزونې پوښتنې:

- آیا په خپلو تېروتنو اقرار رښتیا هم د ښو خلکو کار دئ؟
- داسې څوک پېژنئ چې د خپلې سهوې په خاطر یې بښنه غوښتې وي؟
- آیا رښتیا هم په تېروتنه اقرار نه کول مورِ دروغجن کوي؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې په تیر وتنو د اقرار او رښتیا ویلو په باب له خپلو کورنیو سره خبرې وکړي او له دوی څخه دې مثالونه وغواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته دیرشم لوست

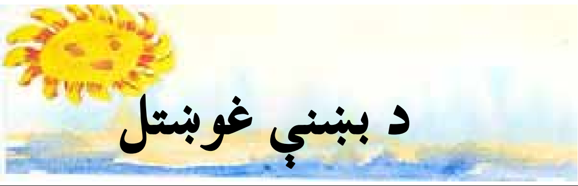

د ښښې غوښتل

د لوست موخه: چې زده کوونکي د ښښې غوښتنې په ځواب کې له ښښې سره بلد شي.

- **که څوک له مور څخه ښښنه وغواړي مور څه وکړو؟**
- **ښښنه څنګه کېږي؟**
- **کله چې د یو چا تر غلطۍ ورتېرېږو، څنګه ښښنه وکړو؟**

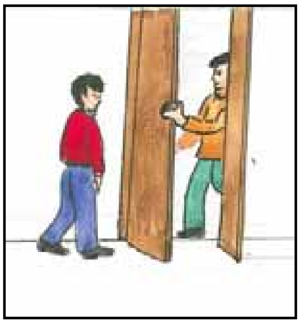

کله چې یو ټولګیوال د خپل ناوړه کار په خاطر ښښنه وغواړي مور ته پکار ده چې له خپلې غوسې نه تېر شو، خپه او مرور پاتې نه شو. څوک چې ښښنه غواړي باید وعده وکړي چې خپل ناوړه کار بیا نــه تکراروي. او څوک چې ښښنه کوي باید مرور پاتې نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکي فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د ټولګي د یوې دعوې په بـــاب د ښځني غوښتنې او عفوې کولو تمثیل وکړي.
- نور زده کوونکي دې د ښځنې کیسې راپه یاد کړي او ټولګیوالو ته دې په لوړ آواز واوروي.
- زده کوونکي دې د ښځنې غوښتنې او عفوې کولو په باب یوه یـــوه کرښـــه ولیکي.
- څو زده کوونکي دې خپلې جملې په لوړ آواز نورو ته واوروي.

د ارزونې پوښتنې:

- ښځنه څه کار دی؟ ولې؟
- آیا دا رښتیا ده چې د ښځنې غوښتل او عفوه کول دوستي ټینګوي، ولې؟
- څومره وخت د مرور پاتې کېدو له پاره بس دی؟

کورنۍ دنده:

د عفوې په باب خپلې لیکلې جملې د کورنۍ غړو ته ولولۍ او د دوی نظر پرې وغواړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دیرشم لوست

د لوست موخه: چې زده کوونکي له خپګان وروسته د پخلاینې لارې وپېژني او په عمل کې وښودلای شي

- کله چې یو څوک له مورِ نه خپه وي څنګه ورسره پخلا شو؟
- د پخلا کېدو طریقې کومې دي؟
- که د خپګان یا جګړې نه وروسته پخلا نه شو څه کېږي؟

د جګړې او اوږده خپګان له امله د انسانانو دوستي له منځه ځي. کله چې دوه تنه یو له بله مرور او خپه وي، یو له بل سره مرسته نه شي کولی، او ښایي جګړې ته پلمې جوړې کړي. د دې لپاره چې خپه کسان سره پخلا شي اول باید یو د بل نه بښنه وغواړي او د یو بل تېر وتنې عفو کړي. بیا نو د پخلاینې لپاره یا لاسونه سره ورکوي او یا یو بل په غېږ کې نیسي. کله چې پخلاینه وشي بیا نو مرور بېرته سره دوستان شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې د پخلاینې تمثیل وکړي.
- څو زده کوونکي دې د ټولګي مخې ته راشي او داسې تمثیل دې وکړي:
  - لومړی سره مرور وي او له یو بل سره خبرې نه کوي
  - بیا یو له بله معذرت غواړي او په خپلو اشتباه ګانو اقرار کوي
  - بیا دواړه لاسونه سره ورکوي یا په غیږو کې یو بل نیسي او په خندا او خوشالۍ سره پخلا کیږي.

د ارزونې پوښتنې:

- ولې باید د ډېر وخت لپاره مرور پاتې نشو؟
- آیا دا رښتیا ده چې که په تېروتنو اقرار ونه شي او ښښنه ونه غوښتل شي، پخلاینه به ژر په مرورتوب بدله شي؟
- پخلاینه سخته ده که خپګان؟ ولې؟

کورنۍ دنده:

زده‌کوونکي دې له جګړې وروسته د پخلا کېدلو په اړه څو جملې ولیکـــي او لـــه کورنۍ سره دې خبرې پرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلوېښتم لوست

د پنځم فصل لنډیز

د لوست موخه: زده کوونکي دې د دې څپرکي د هر لوست په زړه پوري او عملي رایاد او په عملي کې پلي کړي.

- په ځان څنګه زړه سوئ لرلای شو؟
- څنګه د کورنۍ په نورو غړو لورېینه (پېرزوینه) لرلای شو؟
- ولې د یو چا خبره په غور سره واورو؟
- څنګه یوه دعوا اواره کړو چې په جګړه وانه وړې؟

موږ زده‌کوونکي په ځان او نورو مهربانه یو، په وار خبرې کوو، د خپګان د لیرې کولو له پاره په خپله اشتباه اقرار کوو، ښښنه غواړو او ژر سره پخلا کیږو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زده‌کوونکو فعالیتونه:

- زده‌کوونکي دې په دوه کسیزو ډلو کې تمثیل کړي چې له شخړې وروسته څه ډول پخلاینه کېږي.

ټول زده کوونکي دې د ښوونکو په لارښـــوونه لـــس وارې اوږدې ســـاګانې وباسي. هوا دې د پوزې له یوه سوري څخه واخیستلای شي او د پوزې له بـــل سورې څخه دې وایستلئ شي.

د ارزونې پوښتنې:

- په کور کې دعوا ولې پیدا کېږي؟
- که په وار خبرې ونه کړو څه به وشي؟
- ښښنه ښه کار دی که عفوه کول؟
- ولې باید د ډېر وخت له‌پاره مرور پاتې نشو؟

کورنۍ دنده:

د تېرو لوستونو هغه ټکي چې ستاسې ډېر خوښ شوي وي د کورنۍ له غړو سره خبرې پرې وکړئ.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library